

SPRAWOZDANIE

Działania pro jakościowe na kierunku Praca socjalna

Rok akademicki 2018/2019

Spis treści

Średnia ocen z zaliczeń i egzaminów	2
Udział metody <i>e-learningu</i> w procesie dydaktycznym na kierunku Praca socjalna w roku akademickim 2018/2019	6
Rozwój i doskonalenie kadry w zakresie umiejętności informatycznych i metodycznych. ..	7
Analiza oceny realizacji zajęć dydaktycznych, dokonywanej przez studentów	8
Analiza oceny jakości kształcenia, dokonywanej przez pracowników naukowo-dydaktycznych.....	10
Sposoby dokumentowania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów.....	14
Ocena wyników hospitacji zajęć dydaktycznych.....	15
Sposoby wykorzystania wyników wewnętrznych i zewnętrznych ocen jakości kształcenia	16
Ocena jakości realizacji praktyk studenckich	16
Analiza kart oceny efektów uczenia się realizowanych w czasie praktyk ciągłych na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna.....	16
Samooceńca osiągnięcia efektów kształcenia.....	18
Raport roczny z przeglądu programu studiów na kierunku Praca socjalna – wnioski i rekomendacje.....	22
Uwagi, rekomendacje, propozycje działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia za rok akademicki 2018/2019.....	23

Średnia ocen z zaliczeń i egzaminów

Przegląd wyników sesji zaliczeniowych i egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem liczby ocen niedostatecznych i przedmiotów nieklasyfikowanych, rok akademicki 2018/2019. Ocena efektów uczenia dotyczyła wszystkich przedmiotów realizowanych w ramach zajęć na kierunku Praca socjalna. Dotyczyła studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia. Weryfikacji poddane zostały wszystkie przedmioty realizowane w toku studiów. Pod uwagę wzięto wszystkie oceny otrzymane przez studentów w pierwszym terminie (skala: 5; 4,5; 4; 3,5; 3; 2) oraz liczbę przedmiotów nieklasyfikowanych (czyli takich które z różnych powodów nie zostały zaliczone w pierwszym terminie). Dane pochodzą z systemu USOS.

Tabela 1. Kierunek: Praca socjalna, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, sem. zimowy i letni roku akademickiego 2018/2019 - oceny z zaliczeń i egzaminów oraz przedmiotów nieklasyfikowanych

Semestr i rok studiów – PRK	Oceny z zaliczeń i egzaminów												NK		Ogółem	
	5	%	4,5	%	4	%	3,5	%	3	%	2	%	L	%	L	%
Sem. 1.	176	8,88	42	2,12	40	2,02	10	0,5	2	0,1	2	0,1	36	1,82	422	21,29
Sem. 2.	134	6,76	48	2,42	70	3,53	6	0,3	6	0,3	0	0	0	0	374	18,87
Sem. 3	146	7,37	26	1,31	56	2,83	6	0,3	8	0,4	0	0	0	0	308	15,54
sem. 4.	196	9,89	18	0,91	24	1,21	4	0,2	0	0	0	0	0	0	308	15,54
Sem. 5.	132	6,66	32	1,61	16	0,81	6	0,3	12	0,61	0	0	0	0	286	14,43
Sem. 6.	148	7,47	12	0,61	8	0,40	0	0,0	4	0,2	0	0	8	0,4	284	14,33
Razem	932	47,02	178	8,98	214	10,80	32	1,61	32	1,61	2	0,1	44	2,22	1982	100

Tabela 2. Kierunek: Praca socjalna, studia pierwszego stopnia, niestacjonarne, sem. zimowy i letni roku akademickiego 2018/2019 - oceny z zaliczeń i egzaminów oraz przedmiotów nieklasyfikowanych

Semestr i rok studiów – PRK	Oceny z zaliczeń i egzaminów												NK		Ogółem	
	5	%	4,5	%	4	%	3,5	%	3	%	2	%	L	%	L	%
Sem. 1.	226	13,11	110	6,38	48	2,78	14	0,81	10	0,58	0	0	0	0	576	33,41
Sem. 2.	224	12,99	52	3,02	52	3,02	6	0,35	2	0,12	0	0	0	0	476	27,61
Sem. 3	186	10,79	18	1,04	52	3,02	4	0,23	4	0,23	0	0	0	0	336	19,49
Sem. 4.	230	13,34	8	0,46	242	14,04	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0	336	19,49
Razem	866	50,23	188	10,90	394	22,85	24	1,39	16	0,93	0	0	0	0	1724	100

Tabela 3. Kierunek: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, stacjonarne, sem. zimowy i letni roku akademickiego 2018/2019 - oceny z zaliczeń i egzaminów oraz przedmiotów nieklasyfikowanych

Semestr i rok studiów – PRK	Oceny z zaliczeń i egzaminów												NK		Ogółem	
	5	%	4,5	%	4	%	3,5	%	3	%	2	%	L	%	L	%
Sem. 1.	136	9,16	70	4,72	48	3,23	28	1,89	24	1,62	2	0,13	16	1,08	506	34,1
Sem. 2.	132	8,89	40	2,7	80	5,39	6	0,4	28	1,89	0	0	0	0	312	21,02
Sem. 3.	216	14,56	38	2,56	20	1,35	12	0,81	34	2,29	0	0	0	0	416	28,03
Sem. 4.	130	8,76	14	0,94	14	0,94	2	0,13	8	0,54	0	0	2	0,13	250	16,85
Razem	614	41,37	162	10,92	162	10,92	48	3,23	94	6,33	2	0,13	18	1,21	1484	100

Tabela 4. Kierunek: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, niestacjonarne, sem. zimowy i letni roku akademickiego 2018/2019 - oceny z zaliczeń i egzaminów oraz przedmiotów nieklasyfikowanych

Semestr i rok studiów – PRK	Oceny z zaliczeń i egzaminów												NK		Ogółem	
	5	%	4,5	%	4	%	3,5	%	3	%	2	%	L	%	L	%
Sem. 1.	159	14,47	42	3,82	53	4,82	20	1,82	38	3,46	6	0,55	0	0	474	43,13
Sem. 2.	132	12,01	53	4,82	71	6,46	17	1,55	13	1,18	0	0	0	0	312	28,39
Sem. 3.	112	10,19	3	0,27	27	2,46	5	0,45	13	1,18	0	0	11	1	219	19,93
Sem. 4.	60	5,46	2	0,18	1	0,09	0	0	1	0,09	0	0	1	0,09	94	8,55
Razem	463	42,13	100	9,1	152	13,83	42	3,82	65	5,91	6	0,55	12	1,09	1099	100

Dane zawarte w tabelach od 1 do 4 pokazują skalę ocen wystawianych studentom studiów pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunku Praca socjalna w semestrach zimowym i letnim roku akademickiego 2018/2019. Z analizy wygenerowanych z systemu USOS danych wynika, że studenci Pracy socjalnej otrzymują przeważnie oceny bardzo dobre i dobre. Sporadycznie pojawiają się oceny niedostateczne i brak klasyfikacji studenta.

W tabeli 5. wskazano ogólną liczbę studentów rozpoczynających studia w kolejnych latach, na pierwszym i drugim stopniu pracy socjalnej. Liczby te zmieniały się w toku studiów ze względu na fluktuację studentów. Wynikała ona m.in. z faktu, że nie wszyscy studenci zapisani na listę na pierwszy roku studiów podejmowali ostatecznie naukę na ocenianym kierunku. Warto podkreślić, że studia stacjonarne cieszą się stałym zainteresowaniem kandydatów – dotyczy to zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Nieco gorzej wygląda sytuacja na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia, ponieważ są roczniki, w których nie utworzono grupy. Natomiast niezmiennie popularne są studia drugiego stopnia, głównie niestacjonarne, które istnieją na UO od roku akademickiego 2017/2018 i na które zgłasza się rokrocznie sporo kandydatów i podejmuje na nich naukę.

Z tabeli 6. wynika, że liczba studentów rozpoczynających naukę w kolejnych latach, na pierwszym i drugim stopniu na kierunku Praca socjalna, stale wzrasta. Mając jednak na uwadze obecny niż demograficzny, należy nadal dokładać starań by promować kierunek, zwłaszcza w liceach ogólnokształcących, ale również wśród osób pracujących już w różnych placówkach i instytucjach, którzy chcą zdobyć nowy zawód, zdobyć nowe kompetencje lub uzupełnić wykształcenie. Szczególną uwagę należy zwrócić na formy przekazu, wykorzystywane w działaniach promocyjnych. W kolejnym roku akademickim należałoby przeprowadzić badania studentów pierwszych lat, by sprawdzić co jest priorytetem przy wyborze studiów na kierunku Praca socjalna.

Tabela 5. Liczba studentów kierunku Praca socjalna wg poziomów i form studiów w roku akademickim 2018/2019

Rok akademicki	Poziom studiów	Forma studiów	Liczba studentów	Ogółem
2018/2019	I stopień	stacjonarne	71	97
		niestacjonarne	26	
2018/2019	II stopień	stacjonarne	65	119
		niestacjonarne	54	

Dla porównania pokazuję również dane z lat wcześniejszych.

Tabela 6. Liczba studentów kierunku Praca socjalna wg poziomów i form studiów w latach 2015-2019

Rok akademicki	Poziom studiów	Forma studiów	Liczba studentów	Ogółem
2015/2016	I stopień	stacjonarne	23	54
2016/2017			14	
2017/2018			17	
2018/2019			71	
2017/2018		niestacjonarne	13	13
2018/2019	26			
2016/2017	II stopień	stacjonarne	18	35
2017/2018			17	
2018/2019			65	
2016/2017		niestacjonarne	15	32
2017/2018			17	
2018/2019	54			

Tabele 7 i 8 pokazują dane dotyczące sprawności studiów na kierunku Praca socjalna w analizowanym roku akademickim 2018/2019. Można uznać, że na studiach pierwszego stopnia skuteczność studiów jest dobra (ogółem 86%). Lepiej sytuacja wyglądała na studiach drugiego stopnia (ogółem skuteczność 93%).

Tabela 7. Sprawność studiów – semestr zimowy

Kierunek i rok studiów	Stan studentów		Przystąpiło do sesji		Sesję zaliczyło		Liczba wpisów warunkowych	Liczba skierowanych na powtarzanie	Liczba skreślonych	Sprawność sesji		Liczba przyznanych IOS	
	Ogółem	I rok	Ogółem	I rok	Ogółem	I rok				Ogółem	I rok	Ogółem	I rok
	m		m		m					m		m	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Praca socjalna 3-1													
I Praca socjalna 3-1	16	16	13	13	11	11	-	-	5	68%	68%	-	-
II Praca socjalna 3-1	11	-	11	-	11	-	-	-	-	100%	-	4	-
III Praca socjalna 3-1	11	-	11	-	11	-	-	-	-	100%	-	1	-
Razem: Praca socjalna 3-1	38	16	35	13	33	11	-	-	5	86%	68%	5	-
Praca socjalna 2-1													
I Praca socjalna 2-1	15	15	15	15	13	13	-	-	2	86%	86%	-	-
II Praca socjalna 2-1	16	-	16	-	16	-	-	-	-	100%	-	7	-
Razem: Praca socjalna 2-1	31	15	31	15	29	13	-	-	2	93%	86%	7	-

Tabela 8. Sprawność studiów – semestr letni

Kierunek i rok studiów	Stan studentów		Przystąpiło do sesji		Sesję zaliczyło		Liczba wpisów warunkowych	Liczba skierowanych na powtarzanie	Liczba skreślonych	Sprawność sesji		Liczba przyznanych IOS	
	Ogółem	I rok	Ogółem	I rok	Ogółem	I rok				Ogółem	I rok	Ogółem	I rok
	1	2	3	4	5	6				7	8	9	10
Praca socjalna 3-1													
I Praca socjalna 3-1	11	11	11	11	11	11	1	-	2	100%	100%	-	-
II Praca socjalna 3-1	13	-	13	-	13	-	-	-	-	100%	-	-	-
III Praca socjalna 3-1	14	-	14	-	12	-	-	-	-	85%	-	-	-
Razem: Praca socjalna 3-1	38	11	38	11	36	11	1	-	2	95%	100%	-	-
Praca socjalna 2-1													
I Praca socjalna 2-1	11	11	11	11	11	11	-	-	-	100%	100%	-	-
II Praca socjalna 2-1	21	-	21	-	6	-	-	15	-	28%	-	-	-
Razem: Praca socjalna 2-1	32	11	32	11	17	11	-	15	-	54%	100%	-	-

Z kolei w semestrze letnim skuteczność na studiach pierwszego stopnia wynosiła ogółem 95%, ale na studiach drugiego stopnia – tylko 54%. Miało to prawdopodobnie związek z faktem, że na drugim roku, drugiego stopnia nie przystąpiło do obrony aż 11 studentów. Ostatecznie poprosili oni o wpis warunkowy na semestr letni roku akademickiego 2019/2020.

Zgodnie z *Procedurą weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych* – Symbol SDJK -O-U5 - uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot, pracy i egzaminu dyplomowego, a także praktyki studenckiej potwierdza osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia ustalonych dla procesu kształcenia przynajmniej na minimalnym, akceptowalnym poziomie. Poziom uzyskania efektów uczenia wynika z wystawionej oceny. Ponadto zakłada się, że końcowa ocena ze studiów na poziomie:

- Bardzo dobry oznacza, że zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte.
- Dobry plus - zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami.
- Dobry – zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić.
- Dostateczny plus – zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym poziomie.
- Niedostateczny – zakładane efekty nie zostały uzyskane.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej dane z systemu USOS można stwierdzić, że zakładane kierunkowe efekty kształcenia na kierunku Praca socjalna, studia pierwszego i drugiego stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne, w opisanym okresie czasowym, tj. rok akademicki 2018/2019, zostały osiągnięte.

Liczba studentów pobierających stypendia naukowe na kierunku Praca socjalna: 2018/2019: łącznie 8 osób.

Liczba studentów warunkowo zaliczających kolejne lata studiów na kierunku Praca socjalna rok akademicki 2018/2019. (jakie przyczyny, czy można to stwierdzić?)

- 1 osoba – brak zaliczenia przedmiotu (kurs ogólnouczeniowy)

Udział metody *e-learningu* w procesie dydaktycznym na kierunku Praca socjalna w roku akademickim 2018/2019

Od roku akademickiego 2017/2018 na UO funkcjonuje druga platforma e-learningowa „Moodle”. Logowanie na platformę jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy użytkownik jest zarejestrowany w bazie USOS. Przy pierwszym logowaniu do Moodle tworzone jest konto użytkownika. Każdy pracownik UO może założyć swój kurs i zapisać do niego studentów konkretnego kierunku i roku studiów.

W minionym roku akademickim zarówno nauczyciele akademicy, jak i studenci coraz chętniej korzystali z możliwości, jakie daje platforma Moodle. Obecnie studenci kierunku Praca socjalna korzystają z metody e-learningu na 22 przedmiotach z

harmonogramów studiów na kierunku Praca socjalna, pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych.

Warto wspomnieć w tym miejscu także o narzędziu/oprogramowaniu *Lime Survey*, które dzięki wykupieniu licencji dla UO, wykorzystywane jest na zajęciach dydaktycznych np. na przedmiocie *Doskonalenie warsztatu badawczego pracownika socjalnego*. *Lime Survey* to oprogramowanie internetowe do tworzenia ankiet, napisane w języku PHP i wykorzystujący bazę danych [MySQL](#), [PostgreSQL](#) lub MSSQL. Oprogramowanie jest łatwe w obsłudze, bardziej rozbudowane niż np. formularze Google, i pozwala użytkownikom na rozwijanie i publikację wielu ankiet oraz gromadzenie i analizę odpowiedzi udzielonych przez respondentów. Obsługa systemu nie wymaga znajomości języków programowania. Na przedmiocie *Doskonalenie warsztatu badawczego pracownika socjalnego* realizowanym na studiach drugiego stopnia studenci poznają oba systemy - *Lime Survey* i Formularze Google - rozwijają umiejętności tworzenia własnych ankiet, publikowania ich, generowania wyników badań w formie tabel i wykresów. Na serwerze UO została stworzona specjalna domena o nazwie badania.uni.opole.pl, dzięki której możliwe jest prowadzenie badań internetowych z użyciem *Lime Survey*. Trzech pracowników PPS, w marcu 2019 r., wzięło udział w szkoleniu dotyczącym opisywanego oprogramowania.

Od 2018 roku trwają także szkolenia w zakresie innych narzędzi, które również są wykorzystywane w trakcie realizacji zajęć dydaktycznych.

Rozwój i doskonalenie kadry w zakresie umiejętności informatycznych i metodycznych

Aby wspomóc pracowników PPS w obsłudze nowoczesnych technologii i wprowadzenia ich jako metody wspomagającej realizację zajęć dydaktycznych zaproponowano im udział w szkoleniach organizowanych dla kadry naukowo-dydaktycznej w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości UO (AIP UO) w ramach projektu pn. „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego” PO WER 2014-2020 Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Oto zestawienie szkoleń w zakresie: Moduł umiejętności informatyczne:

- *Blended learning* w dydaktyce akademickiej (projektowanie i prowadzenie kursu *on-line*);
- Wykorzystanie zaawansowanych funkcji arkusza kalkulacyjnego w dydaktyce akademickiej;
- Komputerowe wspomaganie analizy danych w dydaktyce nauk społecznych;

- Wykorzystanie zaawansowanych funkcji arkusza kalkulacyjnego w dydaktyce akademickiej;
- Wykorzystanie profesjonalnych baz danych jako narzędzia w dydaktyce akademickiej;
- Nowe technologie w Dydaktyce Akademickiej - multimedia, e-learning.

Szkolenia trwają nadal, aż do 2020 r.

Każdy nauczyciel akademicki, który wziął udział w szkoleniu, ma obowiązek zastosowania tych umiejętności w trakcie swoich zajęć. Informacje o tym, na jakich zajęciach nauczyciele posługują się jakimi metodami znajdują się w *Kartach przedmiotów* w *Teczkach przedmiotów* oraz w systemie USOS.

Analiza oceny realizacji zajęć dydaktycznych, dokonywanej przez studentów

Rok akademicki 2018/2019 – sem. zimowy (wyniki z sem. letniego będą znane dopiero w styczniu 2020 roku).

Pokazane poniżej dane są wyciągiem z większej całości, tj. z badań ankietowych realizowanych w tym zakresie w Instytucie Nauk Pedagogicznych UO, w którym prowadzony jest kierunek Praca socjalna. Zestawienie zawiera oceny wystawione przez studentów kierunku Praca socjalna w roku akademickim 2018/2019.

Odpowiedzialność za przeprowadzenie badań spoczywała, zgodnie z *Procedurą oceny nauczyciela akademickiego dokonanej przez studenta* – SDJK-O-U8, na: 1) Zakładzie Analizy Ankiet Ewaluacyjnych istniejącym w strukturze Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego – CEU UO (formalno-merytoryczne planowanie i organizowanie badań ankietowych oraz analiza uzyskanych wyników) oraz na 2) Prodziekanie itp. kształcenia i studentów (monitorowanie przebiegu badań ankietowych wśród studentów). Nadzór nad wypełnianiem kwestionariuszy ankiet przez studentów sprawował 3) Dyrektor INP.

Badania ankietowe były przeprowadzane po każdym zakończonym semestrze zajęć dydaktycznych. Ich przedmiotem były wszystkie formy zajęć dydaktycznych realizowanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Ocenie mógł podlegać każdy pracownik naukowo-dydaktyczny (bez względu na tytuł i pełnioną funkcję), który zakończył przedmiot nauczania w danym semestrze roku akademickiego. Należy zaznaczyć, że kwestionariusze ankiet wypełniane były przez studentów anonimowo. W opisywanym okresie czasu badaniami objęto łącznie na WNS UO 170 nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na Wydziale Nauk Społecznych UO (w tym na kierunku Praca socjalna). Byli to pracownicy naukowo-dydaktyczni, posiadający różne tytuły naukowe. Harmonogram ocen został wyznaczony przez Dyrektora INP.

Studenci ocenili 170 nauczycieli akademickich WNS na poziomie 4,29% (w semestrze zimowym). W INP była to średnia 4,33% - badanie obejmowało 53 nauczycieli akademickich. W tej liczbie byli także nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku Praca socjalna. W semestrze zimowym oceniono 8 takich pracowników (7 etatowych i jednego zleceniobiorcę). Średnia końcowa wyniosła **4,44%**. Dla porównania przytaczam także wyniki badań z lat wcześniejszych.

Tabela 9. Średnie ocen z poszczególnych lat wraz z liczbą ocenianych osób na kierunku Praca socjalna

Semestr	Średnia	Liczba osób ocenionych
Semestr zimowy 2015/2016 r.	3,98	6
Semestr letni 2015/2016 r.	4,29	1
Semestr zimowy 2016/2017 r.	3,98	6
Semestr letni 2016/2017 r.	4,07	3
Semestr zimowy 2017/2018 r.	4,34	7
Semestr letni 2017/2018 r.	4,53	9
Semestr zimowy 2018/2019 r.	4,44	8
Semestr letni 2018/2019 r.	W toku	W toku
Ogółem średnia	4,23	40

Istotne wydaje się pokazanie ocen w poszczególnych pytaniach kwestionariusza ankiety. Omawiam to na podstawie wyników z całego WNS. Stosowany w badaniach sondażowych kwestionariusz ankiety dla studentów zawiera, oprócz instrukcji sposobu udzielania odpowiedzi, 12 pytań dotyczących sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych, tj. wykładu, ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium oraz seminarium. Pytania ankiety zawierają między innymi następujące aspekty procesu dydaktycznego: organizację zajęć, aktywizowanie i usamodzielnianie studentów, komunikatywność przekazu, dyscyplinę prowadzenia zajęć, a także ustosunkowanie się pracowników prowadzących zajęcia do studentów (dostępność, życzliwość, obiektywność oceniania, itp.). Ankietowani studenci wybierają oceny z 5-stopniowej skali, która wyraża się następująco: 1) w bardzo małym stopniu; 2) w małym stopniu; 3) średnio; 4) w dużym stopniu; 5) w bardzo dużym stopniu. W kwestionariuszu ankiety jest także osobne miejsce na ewentualne uwagi i komentarze, nie mieszczące się w zakresie postawionych pytań, jak również na średnią ocen uzyskaną przez

studenta z ostatniej sesji, liczbę zajęć opuszczonych przez niego oraz liczbę nie odbytych przez pracownika zajęć dydaktycznych.

Analiza uzyskanych wyników pokazuje, że we wszystkich 12 pytaniach studenci ocenili nauczycieli powyżej oceny 4,0. Najwyżej oceniali życzliwość i takt prowadzących zajęcia (4,49), prowadzenie zajęć regularnie i punktualnie (4,44, w zeszłym semestrze było 4,2) oraz obiektywizm prowadzących w ocenianiu studentów (4,42). Niższe oceny wystawiono pracownikom w pytaniach dotyczących: interesującego prowadzenia zajęć (4,08, w poprzednim semestrze było 4,01) oraz inspirowania studentów do samodzielnego myślenia (4,19, a w poprzednim semestrze było 4,4).

Na tle innych wydziałów UO WNS plasuje się na 7 miejscu z oceną 4,29, a INP na drugim miejscu (ocena 4,33) wśród wszystkich instytutów WNS UO.

Analiza oceny jakości kształcenia, dokonywanej przez pracowników naukowo-dydaktycznych

Źródłem informacji wykorzystanych w celu doskonalenia jakości kształcenia jest także ankieta wypełniana rokrocznie przez nauczycieli akademickich UO. Tok postępowania określa *procedura oceny doskonalenia jakości kształcenia na UO dokonywana przez nauczyciela akademickiego - SDJK - O-U9*. Ankieta jest przeprowadzana raz w danym roku akademickim. Przedmiotem badań ankietowych są wszystkie formy zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. *Ankieta oceny doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Opolskim dokonywana przez nauczyciela akademickiego* składa się obecnie z dwóch części.

Część I. to ocena jakości kształcenia w podstawowej jednostce organizacyjnej (zawiera 12 pytań). Ocenie podlegają: warunki lokalowe, sposób organizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do zasobów bibliotecznych, dostępność pomocy i narzędzi dydaktycznych wykorzystywanych podczas realizacji zajęć, funkcjonowanie Systemu USOS, przepływ informacji i komunikację w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej, wsparcie rozwoju naukowego w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej (np. możliwości udziału w konferencjach, stażach krajowych i zagranicznych, seminariach naukowych itp.), możliwość podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych w podstawowej jednostce organizacyjnej (np. udział w kursach, szkoleniach, seminariach dydaktycznych i innych formach dokształcania), ocena przydatności hospitacji zajęć, ocena systemu motywacyjnego stosowanego w podstawowej jednostce organizacyjnej.

Część II. to ocena współpracy z administracją ogólnouczelnianą w zakresie podnoszenia jakości kształcenia (zawiera 7 pytań). Ocenie podlegają: działanie systemu komunikowania i przepływu informacji, zawartości stron internetowych Uczelni pod względem ich aktualności i rzetelności, szybkości i terminowości załatwiania spraw w jednostkach administracyjnych UO, poziomu wsparcia ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych, współpracy z jednostkami administracyjnymi Uczelni w zakresie mobilności pracowników (wyjazdy krajowe i zagraniczne na staże, stypendia itp.), poziomu wsparcia i pomocy jednostek administracji Uczelni w organizacji konferencji naukowo-dydaktycznych, seminariów, szkoleń i kursów, współpracy w zakresie promocji kształcenia w UO.

Kwestionariusze ankiet wypełniane są przez pracowników naukowo-dydaktycznych anonimowo. Ankietowani oceniają wszystkie pytania na skali 5-stopniowej. Wypełnione przez nauczyciela akademickiego ankiety przekazywane są do Zakładu Analizy Ankiet Ewaluacyjnych, gdzie zostają opracowane i analizowane. Zbiorcze statystyczne wyniki badań ankietowych otrzymują dziekani wydziałów i dyrektorzy poszczególnych jednostek uczestniczących w badaniach. Wyniki badań co prawda nie dotyczą bezpośrednio kierunku Praca socjalna, lecz całego WNS (w tym INP). Można jednak dzięki nim uzyskać wgląd w opinie pracowników INP, w tym także pracowników kierunku Praca socjalna i w ten sposób wpływać na jakość procesu kształcenia.

W roku akademickim 2018/2019 w badaniu wzięło udział 98 nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na Wydziale Nauk Społecznych UO (w tym na kierunku Praca socjalna). Z analizy uzyskanych wyników badań można wnioskować, że nauczyciele akademicy oceniają jakość kształcenia w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej na **3,34%**. W Instytucie Nauk Pedagogicznych, w którym realizowany jest kierunek Praca socjalna, średnia ocen wyniosła **3,58%**. W tabeli 10. Zestawiono średnie ocen dla wszystkich Instytutów wchodzących w skład WNS UO.

Tabela 10. Średnie ocen dla poszczególnych instytutów

Nazwa Instytutu	Średnia ocena jakości kształcenia w podstawowej jednostce organizacyjnej	Średnia ocena współpracy z administracją ogólnouczelnianą w zakresie podnoszenia jakości kształcenia	Średnia ogólna
Instytut Filozofii	3,50	3,64	3,55
Instytut Historii	3,05	2,54	2,86
Instytut Nauk Pedagogicznych	3,49	3,73	3,58
Instytut Psychologii	3,39	3,01	3,24
Instytut Socjologii	3,75	3,10	3,50

Instytut Politologii	3,51	2,99	3,31
Średnia WNS	3,45	3,17	3,34

Zestawienie średnich ocen doskonalenia jakości kształcenia dokonanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych w poszczególnych jednostkach Wydziału Nauk Społecznych pokazuje, że na WNS najwyżej oceniono: Sposób ułożenia tygodniowego planu zajęć – 4,55%, Zasoby bibliotek na UO, np. dostępność baz danych – 4,22% oraz Warunki lokalowe prowadzonych na UO zajęć – 4,1%. Najgorzej oceniono: System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: inne formy motywowania podnoszące jakość kształcenia – 0,45% oraz System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób udzielania nagan – 3,1%, System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób udzielania nagród – 3,16%, System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób udzielania zniżek pensum – 3,17%, a także System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób rekomendowania do nagród Quality – 3,26%.

W INP najwyżej oceniono: Sposób ułożenia tygodniowego planu zajęć – 4,34%, Zasoby bibliotek na UO, np. dostępność baz danych – 4,30%, Funkcjonowanie Systemu USOS, jako narzędzia wspomagającego proces kształcenia – 4,21%, Przepływ informacji i komunikację w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej – 4,17%. Najgorzej: System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: inne formy motywowania podnoszące jakość kształcenia – 0,36%, System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób rekomendowania do nagród Quality i System motywacyjny stosowany w swojej podst. jedn. org. w tym: sposób udzielania nagan – po 2,96%.

Szczegółowe zestawienie oceny współpracy z administracją ogólnouczelnianą w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Oceniono ją ogólnie na: średnia WNS to 3,17%, a INP – 3,73% (najwyższa w tym zakresie na WNS).

Na WNS najlepiej oceniono: Współpraca z jednostkami administracyjnymi Uczelni w zakresie mobilności pracowników (wyjazdy krajowe i zagraniczne na staże, stypendia itp.) – 3,94%, Aktualność i rzetelność informacji na stronach internetowych Uczelni dotyczących kształcenia – 3,65% oraz System komunikowania i przepływu informacji – 3,31%. Najgorzej wypadły: Wsparcie ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych – 2,73%, Wsparcie rozwoju naukowego w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej na etapie rozliczenia grantów i projektów dydaktycznych – 2,8%, Wsparcie ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych na etapie bieżącej obsługi grantów i projektów dydaktycznych – 2,83%,

Wsparcie ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych na etapie starania się o granty i projekty dydaktyczne – 2,85%.

W INP najwyżej oceniono: Współpraca z jednostkami administracyjnymi Uczelni w zakresie mobilności pracowników (wyjazdy krajowe i zagraniczne na staże, stypendia itp.) – 4,11%, Wsparcie i pomoc jednostek administracji Uczelni w organizacji konferencji naukowo-dydaktycznych, seminariów, szkoleń i kursów – 4,6%. Najgorzej oceniono: Wsparcie rozwoju naukowego w swojej podstawowej jednostce organizacyjnej na etapie rozliczenia grantów i projektów dydaktycznych – 3,36%, Wsparcie ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych na etapie bieżącej obsługi grantów i projektów dydaktycznych – 3,38%, Wsparcie ze strony administracji Uczelni w pozyskiwaniu i realizacji grantów oraz projektów dydaktycznych – 3,4%.

Można pokusić się o porównanie wyników badań z kolejnych lat, tj. od 2014 do 2019. Poniżej, w tabeli 11., zamieszczono zestawienie ocen z lat 2014-2019. Należy jednak zaznaczyć, że w latach akademickich 2014/2015, 2015/2016 oraz 2016/2017 obowiązywała procedura oceny jakości kształcenia o symbolu SDJK –O-U9, pod nazwą: *Procedura oceny jakości kształcenia dokonana przez nauczyciela akademickiego*. Zawierała ona 10 stwierdzeń (ocenianych w 5-stopniowej skali) i jedno pytanie otwarte.

W roku akademickim 2017/2018 procedura o symbolu SDJK-O-U9 została zmieniona. Nosi ona nazwę: *Procedura oceny doskonalenia jakości kształcenia na UO dokonywana przez nauczyciela akademickiego*. W roku akademickim 2018/2019 ankieta została wzbogacona o dodatkowe pytania i podzielona na dwie części: I. ocena jakości kształcenia w podstawowej jednostce organizacyjnej; oraz II. ocena współpracy z administracją ogólnouczelnianą w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Obecnie ankieta zawiera 11 pytań z podpunktami w części I. oraz 7 pytań z podpunktami w części II.

W związku z tym, że ankiety różnią się zarówno liczbą stwierdzeń, jak i treścią, nie jest możliwe statystyczne porównanie ich wyników.

Tabela 11. Średnie ocen dla WNS UO w poszczególnych latach

Rok akademicki	Średnia ocen	Wersja ankiety
2014/2015	3,57	Wersja 1.
2015/2016	3,69	
2016/2017	3,74	
2017/2018	3,29	Wersja 2.
2018/2019	3,34	Wersja 3.

Sposoby dokumentowania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów

(np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych, itp.). W PPS przygotowano w 2017 r. *Wytyczne dotyczące dokumentowania przebiegu procesu dydaktycznego i archiwizowania dokumentów zebranych w trakcie roku akademickiego*. Zgodnie z tym dokumentem prace etapowe studentów z egzaminów pisemnych, testowych oraz końcowych kolokwii zaliczeniowych, sprawdzianów powinny być przechowywane przez okres co najmniej 3 lat (studia pierwszego stopnia) lub 2 lat (studia drugiego stopnia), tj. do czasu ukończenia przez studenta toku studiów. Prace, o których mowa powinny być przechowywane w tzw. *Teczkach przedmiotowych*. Powinny one zawierać: a) kartę przedmiotu wraz z kryteriami oceniania; b) zestawienie dorobku, uprawniające osobę prowadzącą przedmiot do realizacji danych zajęć; c) listy obecności; d) kopie wszystkich narzędzi zastosowanych do oceny efektów uczenia się; e) prace zaliczeniowe studentów; f) listy pytań/zagadnień do zaliczeń/egzaminów; g) *Kartę oceny efektów kształcenia w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN PISEMNY* lub *Kartę oceny efektów kształcenia w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN USTNY* (więcej o tym punkcie poniżej w tekście); h) wypełnione testy egzaminacyjne, prace egzaminacyjne lub inne dokumenty świadczące o przeprowadzeniu zaliczenia / egzaminu pisemnego. Kierownik PSS określa, że miejscem właściwym do przechowywania *Teczek przedmiotów* jest szafa zamykana w pokoju służbowym Kierownika PPS. Po upływie wymaganego okresu przechowywane prace studentów są niszczone w niszczarce. Wytyczne obowiązują od roku akademickiego 2017/2018.

Obecnie, w roku akademickim 2018/2019 nadal stosuje się opisany powyżej system, jednak nie tworzy się nowych *Teczek przedmiotów*, a dokłada zebrane materiały i dokumenty do tych już istniejących. Korekcie mogą ulegać *Karty przedmiotów* oraz *Karta dorobku uprawniające nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć dydaktycznych*. Zgodnie z informacjami z MNiSW planuje się wprowadzenie tych ostatnich danych w przyszłym roku akademickim do systemu Poz-on 2.

Ocena wyników hospitacji zajęć dydaktycznych

Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych - SDJK-O-U12 służy doskonaleniu prowadzenia zajęć i weryfikacji jakości kształcenia. Hospitacje są instrumentem rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej i podnoszenia kwalifikacji w zakresie dydaktyki, natomiast analiza wyników hospitacji stanowi jakościowy miernik weryfikacji efektów uczenia się.

Celem i przedmiotem procedury hospitacji jest uzyskanie informacji na temat jakości procesu dydaktycznego poprzez kontrolę zajęć oraz dążenie do poprawy ich jakości w celu dbałości o wyższy poziom kształcenia. Procedura określa osoby odpowiedzialne za jej realizację i opisuje dokładnie sposób postępowania. Zawiera także *Regulamin hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych na Uniwersytecie Opolskim* i wzór *Protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych*. Hospitacje zajęć dydaktycznych asystentów i adiunktów, zatrudnionych na umowę o pracę oraz zatrudnionych na umowę-zlecenie, powinny być prowadzone przynajmniej raz na 2 lata przez ich bezpośrednich przełożonych (kierowników katedr lub zakładów).

Za hospitację zajęć doktorantów odpowiedzialni są opiekunowie naukowcy lub promotorzy. Profesorowie i doktorzy habilitowani są zobowiązani przynajmniej raz na 3 lata zaprosić na prowadzone przez siebie zajęcia innego specjalistę (lub specjalistów) z danej dziedziny. Przeprowadzający hospitacje sporządza pisemne sprawozdanie, które zawiera następujące elementy: imię i nazwisko nauczyciela akademickiego, jego stopień/tytuł naukowy, kierunek studiów, specjalność, semestr zajęć, tryb i rodzaj studiów, nazwa przedmiotu, temat zajęć, metody i formy kształcenia, środki dydaktyczne, data przeprowadzenia hospitacji, ocena formalna i merytoryczna, podpis osoby hospitowanej, podpis osoby przeprowadzającej hospitację. W terminie dwóch tygodni po przeprowadzeniu hospitacji kierownik katedry lub zakładu przekazuje dyrektorowi instytutu lub dziekanowi wydziału, przewodniczącemu Wydziałowej komisji ds. oceny jakości kształcenia oraz nauczycielowi akademickiemu, skrócony Protokół hospitacji zajęć dydaktycznych. Zawiera ono tylko następujące elementy: nazwa przedmiotu poddanego hospitacji, rok i semestr, w którym przedmiot był prowadzony, metody i formy zajęć prowadzonego przedmiotu, nazwisko i stanowisko służbowe osoby prowadzącej przedmiot poddany hospitacji, wnioski i zalecenia hospitacji. Protokoły hospitacji zajęć dydaktycznych przechowywane są z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych przez okres 5 lat w wyznaczonym i odpowiednio zabezpieczonym miejscu.

Na kierunku Praca socjalna pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) prowadzone są hospitacje zajęć realizowanych zarówno przez pracowników

zatrudnionych na pełny etat, jak i na podstawie umowy-zlecenia. W roku akademickim 2018/2019 na kierunku Praca socjalna pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) przeprowadzono 2 hospitacje. *Raport z roku akademickiego 2018/2019* jest dostępny w dokumentacji PPS.

Sposoby wykorzystania wyników wewnętrznych i zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na kierunku. Praca socjalna. Raz w roku Kierownik PPS dokonuje przeglądu programów studiów pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, zakładanymi efektami uczenia się i kwalifikacjami wynikającymi z ukończenia studiów oraz z potrzebami rynku pracy. Od roku akademickiego 2017/2018 przegląd realizowany jest w oparciu o dokument o nazwie *Raport roczny z przeglądu programu studiów na kierunku Praca socjalna*. W trakcie przeglądu uwzględnia się: roczną ocenę realizacji założonych uczenia się; ocenę jakości prac dyplomowych; analizę wyników egzaminów dyplomowych; ocenę jakości realizacji praktyk studenckich; analizę oceny zajęć dokonywaną przez studentów; ocenę infrastruktury dydaktycznej; ocenę wyników hospitacji zajęć dydaktycznych; wyniki konsultacji z interesariuszami, a w szczególności ze studentami, absolwentami i pracodawcami. Przegląd powinien być realizowany w okresie umożliwiającym skuteczne wprowadzenie zmian w programie w kolejnym roku akademickim. Wyniki przeglądu wraz z ewentualnymi wnioskami dotyczącymi zmian w programach studiów są konsultowane z zespołem nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na kierunku Praca socjalna pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) i następnie przedstawiane RP dla kierunku Praca socjalna. Na kierunku Praca socjalna pierwszego i drugiego stopnia odbyła się w 2019 roku wizytacja Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Obecnie, we wrześniu 2019 roku, czekamy na Raport pokontrolny PKA.

Ocena jakości realizacji praktyk studenckich

Analiza kart oceny efektów uczenia się realizowanych w czasie praktyk ciągłych na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna

Na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna stosowane jest narzędzie oceny jakości kształcenia/uczenia się w formie *Karty oceny efektów kształcenia uzyskanych podczas praktyki ciągłej (wypełnia opiekun w placówce/institucji)* – Karta jest realizowana od roku akademickiego 2016/2017. Jest to wewnętrzna karta oceny PPS, zawarta w ramach *Procedury weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się* –

praktyki ciągłe – Symbol ZPS – P1. Procedura obejmuje wyłącznie opiekunów praktyk ciągłych w placówce/instytucji realizowanych na kierunku Praca socjalna na UO. Nadzór nad realizacją Procedury sprawuje Koordynator praktyk na UO.

Forma studiów i rok akademicki	Efekty kształcenia/uczenia się i średnie ocen w poszczególnych zakresach								Średnia ocena z badania
	Wiedza			Umiejętności		Kompetencje społeczne			
	Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.	Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.	Ma pogłębioną wiedzę na temat reguł organizacyjnych wpływających na jakość funkcjonowania instytucji społecznych i rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania. Zna metody i zasady prawidłowego	Potrąfi właściwie opisywać i diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach	Potrąfi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.	W działaniu społecznym właściwie określa priorytety służące osiągnięciu wysokiej jego skuteczności i planowej realizacji	Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego na gruncie	Ma pełną kontrolę nad swoimi reakcjami emocjonalnymi w relacjach społecznych. Emocjonalność nie stanowi przeszkody w nawiązywaniu prawidłowych relacji społecznych opartych na	
Stacjonarny 2018/2019	5,00	4,94	4,91	4,94	4,94	5,00	5,00	4,97	4,96
Niestacjonarny 2018/2019	5,00	4,94	4,91	4,94	4,94	4,97	4,94	4,91	4,94
Stacjonarny 2017/2018	4,94	4,94	4,94	4,94	4,94	5,00	5,00	4,89	4,95
Niestacjonarny 2017/2018	4,96	4,96	4,88	4,96	4,96	4,92	4,96	4,96	4,95
Średnia ocen z 4 badań									4,95
Liczba ankiet									54

Wyniki badania realizacji efektów kształcenia/uczenia się, realizowanych w trakcie praktyk ciągłych na kierunku Praca socjalna drugiego stopnia są prowadzone od 2017 roku na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Łącznie zebrano 54 ankiety. W kolejnych latach akademickich obserwujemy stały i wysoki poziom oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia/uczenia się podczas praktyk ciągłych. Wyniki oscylują w granicach od 4,94 do

4,96. Takie wyniki, według wytycznych ww. *Procedury*, oznaczają że student w wysokim stopniu zrealizował przedmiotowe efekty kształcenia/uczenia się lub w pełni zrealizował przedmiotowe efekty kształcenia/uczenia się.

Wnioski i rekomendacje:

1. *Karty* stanowią dobre narzędzie do oceny realizacji efektów kształcenia/uczenia się podczas praktyk ciągłych. Jest prosty do wypełnienia przez opiekunów praktyki w placówce/instytucji. Również *Protokół z analizy Kart oceny efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyki ciągłej* jest łatwy do obliczenia średniej wyników.
2. Należy dostosować słownictwo karty do tego, które wprowadziła Konstytucja dla nauki (zamiana sformułowania efekty kształcenia na efekty uczenia się). Taka zmiana powinna nastąpić także w zakresie efektów kształcenia dla kierunku Praca socjalna.
3. *Karta oceny efektów kształcenia uzyskanych podczas praktyki ciągłej* powinna być praktykowana także na studiach pierwszego stopnia.

Samoocena osiągnięcia efektów kształcenia

(tylko PRK, za rok akademicki 2018/2019)

RAPORT Z AUDYTU WEWNĘTRZNEGO nr 5/2019	
<p>Jednostka oceniana: Pracownia Pracy Socjalnej – Instytut Nauk Pedagogicznych - Uniwersytet Opolski</p> <p>Zakres oceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja procedury wewnętrznej dotyczącej samooceny efektów kształcenia/uczenia się na kierunku Praca socjalna – Procedura wewnętrzna PPS – rok akademicki 2018/2019 (edycja 2 – sem. pierwszy i trzeci (zimowy) - lata pierwsze i drugie - PRK) <p>Data przeprowadzenia oceny: 12 kwietnia 2019 r.</p>	
<p>Członkowie zespołu oceniającego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO 2. Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska, prof. UO 3. Mgr Agnieszka Bąkowska 	<p>Przedstawiciele jednostki ocenianej</p> <p>Zespół Pracowni Pracy Socjalnej</p>
<p>Opis przeprowadzonej oceny:</p> <p>Kierownik PPS, wraz zespołem, zapoznała się z dokumentacją prowadzoną przez pracowników realizujących poszczególne przedmioty na kierunku Praca socjalna. Stwierdzono, że pracownicy realizują <i>Procedurę wewnętrzną oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w ramach danego przedmiotu</i> – Symbol ZPS - W2.</p> <p>W Procedurze znajdują się dwa rodzaje kart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Karta oceny efektów kształcenia w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN PISEMNY</i> • <i>Karta oceny efektów kształcenia w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN USTNY</i> 	

Pracownicy wypełniali je w zależności od formy zaliczenia przedmiotu. Jeśli zajęcia były realizowane zarówno w formie ćwiczeń i wykładów, wówczas karta dotyczył obu form. Niektóre efekty były realizowane w trakcie wykładów, inne w toku ćwiczeń. Całość stanowi wynik samooceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia/uczenia się w ramach danego przedmiotu. Procedura odbyła się po raz drugi. Pod uwagę wzięto przedmioty realizowane na sem. pierwszym i trzecim (kontynuacja oceny 1.) na kierunku Praca socjalna (pierwszy i drugi stopień).

Wyniki przeprowadzonego badania pokazują, że w roku akademickim 2018/2019 – w semestrze zimowym - ocenę o wartości „4”, tj. „w pełni zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia”, wystawiono z 42 przedmiotów. Ocenę o wartości „3”, tj. „w wysokim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia”, wystawiono z 4 przedmiotów. W tym zestawieniu pojawiła się również ocena o wartości „2”, czyli „w niskim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się”. Ocena została wystawiona z przedmiotu *Metodologia nauk społecznych*. Rozmowa z prowadzącym potwierdziła jego ocenę pisemną, że wg niego podczas zajęć efekty zostały zrealizowane w niskim stopniu.

Tabela 1. Zestawienie wyników samooceny efektów kształcenia/uczenia się – zaliczenia i egzaminy – rok akademicki 2018/2019, sem. pierwszy i trzeci (zimowy) – lata pierwsze i drugie

Tok studiów	Punkty i liczba wyborów			
	1	2	3	4
PS I st. stacj., sem pierwszy	0	0	0	7
PS I st. stacj., sem trzeci	0	0	0	6
PS I st. niestacj., sem. pierwszy	0	0	2	4
PS I st. niestacj., sem. pierwszy	0	0	0	6
PS II st. stacj., sem. pierwszy	0	1	0	6
PS II st. stacj., sem. trzeci	0	0	1	2
PS II st. niestacj., sem. pierwszy	0	0	1	8
PS II st. niestacj., sem. trzeci	0	0	0	3
Razem	0	1	4	42

Zródło: badania własne PPS

Zestawienie niezgodności, wnioski i rekomendacje:

W trakcie przeprowadzonego w Pracowni Pracy Socjalnej audytu wewnętrznego nie stwierdzono niezgodności z obowiązującymi ogólnouczelnianymi procedurami i wewnętrznymi procedurami WNS, INP i ZPS. Należy jednak zaznaczyć, że na początku roku akademickiego 2018/2019 na UO wprowadzono poprawioną *Procedurę weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych* - SDJK -O-U5. Jest ona zbudowana w podobny sposób, jak procedura wewnętrzna PPS.

Wypełnione *Karty* dają materiał świadczący o samoocenie realizacji efektów kształcenia/uczenia się.

Pracownicy nadal wskazują na czasochłonność realizacji ww. *Procedury* – wypełnianie *Kart*. Pracownicy wskazują także na fakt, że *Procedura* generuje gromadzenie bardzo wielu *Kart*, co w znaczący sposób zwiększa biurokrację podczas obsługi kierunku.

Jednocześnie kontynuowane są oceny efektów kształcenia w oparciu o analizę ocen otrzymanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów. Taka analiza jest realizowana od 2015 r.

W Kartach zostały zmienione niektóre stwierdzenia, które budziły wątpliwości prowadzących przedmioty.
 Jak dotąd nie zdecydowano się na wypełnianie Kart *on-line* przez prowadzących. Wymaga to dodatkowych prac informatycznych.
 Należy przyjrzeć się przedmiotom, które otrzymały ocenę „2” w Kartach samooceny.

Podpisy zespołu oceniającego

.....

Opole, 12 kwietnia 2019 r.

RAPORT Z AUDYTU WEWNĘTRZNEGO nr 6/2019

Jednostka oceniana: Pracownia Pracy Socjalnej – Instytut Nauk Pedagogicznych - Uniwersytet Opolski

Zakres oceny:

- realizacja procedury wewnętrznej dotyczącej samooceny efektów uczenia się na kierunku Praca socjalna – Procedura wewnętrzna PPS – rok akademicki 2018/2019 (edycja 2 – sem. drugi i czwarty (letni) - lata pierwsze i drugie - PRK)

Data przeprowadzenia oceny: 1 grudnia 2019 r.

Członkowie zespołu oceniającego:

1. Dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof.
UO
2. Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska, prof.
UO
3. Mgr Agnieszka Bąkowska

Przedstawiciele jednostki ocenianej

Zespół Pracowni Pracy Socjalnej

Opis przeprowadzonej oceny:

Kierownik PPS, wraz zespołem, zapoznała się z dokumentacją prowadzoną przez pracowników realizujących poszczególne przedmioty na kierunku Praca socjalna. Stwierdzono, że pracownicy realizują *Procedurę wewnętrzną oceny osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w ramach danego przedmiotu* – Symbol ZPS - W2.

W Procedurze znajdują się dwa rodzaje kart:

- *Karta oceny efektów kształcenia w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN PISEMNY*
- *Karta oceny efektów uczenia się w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ZALICZENIE/EGZAMIN USTNY*

Pracownicy wypełniali je w zależności od formy zaliczenia przedmiotu. Jeśli zajęcia były realizowane zarówno w formie ćwiczeń i wykładów, wówczas karta dotyczył obu form. Niektóre efekty były realizowane w trakcie wykładów, inne w toku ćwiczeń. Całość stanowi wynik samooceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia/uczenia się w ramach danego przedmiotu. Procedura odbyła się po raz trzeci. Pod uwagę wzięto przedmioty realizowane na sem. drugim i czwartym (kontynuacja oceny 2.) na kierunku Praca socjalna (pierwszy i drugi stopień).

W tym semestrze zdecydowano się na zmianę sposobu wypełniania *Kart*. Koordynatorka kierunku Praca socjalna przygotowała wersję internetową ankiety, w formularzu google, i każdy z prowadzących wypełnił swoje ankiety *on-line*. Następnie utworzono automatycznie arkusz zbiorczy wyników badań w formacie Excel i dokonano stosownych obliczeń. Utworzono dwa rodzaje *Kart*: 1) dla studiów pierwszego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych); 2) dla studiów drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych). Ankiety zamieszczono na stronie <http://pracasocjalna.uni.opole.pl/linki-do-kart-oceny-efektow-uczenia-sie/> i opatrzono odpowiednim zabezpieczeniem. Można do nich wejść tylko po podaniu odpowiedniego hasła.

Wyniki przeprowadzonego badania pokazują, że w roku akademickim 2018/2019 – w semestrze letnim - ocenę o wartości „4”, tj. „w pełni zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia”, wystawiono z 42 przedmiotów. Ocenę o wartości „3”, tj. „w wysokim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia”, wystawiono z 4 przedmiotów. W tym zestawieniu pojawiła się również ocena o wartości „2”, czyli „w niskim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się”. Ocena została wystawiona z przedmiotu *Metodologia nauk społecznych*. Rozmowa z prowadzącym potwierdziła jego ocenę pisemną, że wg niego podczas zajęć efekty zostały zrealizowane w niskim stopniu.

Tabela 1. Zestawienie wyników samooceny efektów uczenia się – zaliczenia i egzaminy – rok akademicki 2018/2019, sem. drugi i czwarty (letni) – lata pierwsze i drugie – **na zielono** (na niebiesko przedstawiono wyniki z semestru zimowego – sem. pierwszy i trzeci)

Tok studiów	Punkty i liczba wyborów			
	1	2	3	4
PS I st. stacj., sem pierwszy	0	0	0	7
PS I st. stacj., sem drugi	0	0	10	26
PS I st. stacj., sem trzeci	0	0	0	6
PS I st. stacj., sem czwarty	0	0	1	22
PS I st. niestacj., sem. pierwszy	0	0	2	4
PS I st. niestacj., sem. drugi	0	0	13	40
PS I st. niestacj., sem. trzeci	0	0	0	6
PS I st. niestacj., sem. czwarty	0	0	0	13
PS II st. stacj., sem. pierwszy	0	1	0	6
PS II st. stacj., sem. drugi	0	0	2	23
PS II st. stacj., sem. trzeci	0	0	1	2
PS II st. stacj., sem. czwarty	0	0	9	9
PS II st. niestacj., sem. pierwszy	0	0	1	8
PS II st. niestacj.,	0	0	3	28

sem. drugi				
PS II st. niestacj, sem. trzeci	0	0	0	3
PS II st. niestacj, sem. czwarty	0	0	8	14
Razem	0	1	50	217

Zródło: badania własne PPS

Zestawienie niezgodności, wnioski i rekomendacje:

W trakcie przeprowadzonego w Pracowni Pracy Socjalnej audytu wewnętrznego nie stwierdzono niezgodności z obowiązującymi ogólnouczelnianymi procedurami i wewnętrznymi procedurami WNS, INP i ZPS. Należy jednak zaznaczyć, że na początku roku akademickiego 2018/2019 na UO wprowadzono poprawioną *Procedurę weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych - SDJK -O-U5*. Jest ona zbudowana w podobny sposób, jak procedura wewnętrzna PPS.

Wypełnione *Karty* dają materiał świadczący o wysokiej samoocenie realizacji efektów uczenia się. Po podsumowaniu arkuszy samooceny z semestrów: zimowego i letniego otrzymano bardzo dobry wynik końcowy, tj. 217 ocen „w pełni zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się”, 50 ocen „w wysokim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się” i 1 ocena „w niskim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się”.

Pracownicy chwalą zmianę ankiety „papierowej” na formę elektroniczną. Wygląda na to, że forma ta jest szybsza i łatwa w realizacji, a skuteczność porównywalna z badaniami prowadzonymi przy pomocy papieru i długopisu.

Jednocześnie kontynuowane są oceny efektów kształcenia w oparciu o analizę ocen otrzymanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów. Taka analiza jest realizowana od 2015 r.

Podpisy zespołu oceniającego

.....

.....

Opole, 1 grudnia 2019 r.

Raport roczny z przeglądu programu studiów na kierunku Praca socjalna – wnioski i rekomendacje

1. Oceny z poszczególnych przedmiotów są zróżnicowane, od oceny bardzo dobrej do niedostatecznej, z uwzględnieniem połówek ocen. Założone efekty kształcenia są w sposób widoczny zróżnicowany indywidualnie oraz wyraźnie zróżnicowane w zależności od trybu studiowania stacjonarnego i niestacjonarnego. Niewielka liczba studentów nie zrealizowała założonych efektów uczenia się, co skutkowało oceną niedostateczną.
2. Przebieg praktyk studenckich stanowi istotny wskaźnik oceny efektów uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności praktycznych, które są przyswajane przez studentów pracy socjalnej. Podobnie jak w poprzednim roku akademickim wystąpiły podobne

miejsca wykonywania praktyk: domy pomocy społecznej i ośrodki pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, powiatowe centrum pomocy rodzinie, gminne ośrodki pomocy społecznej, świetlice środowiskowe i inne.

3. W roku akademickim 2018/2019, podobnie jak w latach wcześniejszych, wystąpiła pozytywna ocena praktyk, zarówno przez opiekunów w miejscach praktyki, jak również przez samych studentów. System praktyk dla kierunku praca socjalna jest w pełni oparty na efektach uczenia się, a uzyskiwanie przez studentów dobre wyniki w tym zakresie, stanowi pełną rekomendację dla słuszności przyjętych efektów uczenia się. Można stwierdzić, że praktyki stanowią mocną stronę w realizacji założonych efektów procesu dydaktycznego.

Uwagi, rekomendacje, propozycje działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia za rok akademicki 2018/2019

1. Efekty uczenia się na kierunku Praca socjalna są realizowane dobrze i bardzo dobrze, ale wciąż należy zwiększać motywację studentów do ich uzyskiwania, szczególnie studentów studiów stacjonarnych, gdyż ich wyniki w procesie kształcenia są nieco gorsze niż wyniki studentów niestacjonarnych.
2. Należy prowadzić głębszą analizę treści kształcenia, stosowanych metod i narzędzi weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku.
3. Należy zwracać baczniejszą uwagę i szerzej stosować narzędzia wspierające praktyczne umiejętności studentów, np. w ramach praktyk zawodowych.
4. Należy prowadzić analizę problemu nieskładania prac w terminie i wdrożenie rozwiązań wspierających studentów w terminowym przygotowywaniu prac dyplomowych.